Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Barış Kültürü

Peace Culture in Child and Youth Literature

Editörler / Editors

Prof. Dr. Hikmet Asutay
Yrd. Doç. Dr. Tuncay Öztürk
Araş. Gör. Didem Yılmaz
Araş. Gör. Sema Duran Baytar
Araş. Gör. Sare Gürel
Araş. Gör. Zekiye Hande Ünal

Trakya Üniversitesi Yayınları No: 171

Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Barış Kültürü

Peace Culture in Child and Youth Literature

Editörler / Editors

Prof. Dr. Hikmet Asutay
Yrd. Doç. Dr. Tuncay Öztürk
Araş. Gör. Didem Yılmaz
Araş. Gör. Sema Duran Baytar
Araş. Gör. Sare Gürel
Araş. Gör. Zekiye Hande Ünal

Kitap Yayın Kurulu / Book Editing Committee

Prof. Dr. Ali İhsan ÖBEK
Prof. Dr. Hikmet Asutay
Yrd. Doç. Dr. Fatma Akgün
Yrd. Doç. Dr. Tuncay Öztürk
Yrd. Doç. Dr. Muharrem Özden
Yrd. Doç. Dr. Gökhan Ilgaz
Öğr. Gör. Sezgin Kondal
Araş. Gör. Esin Akyay Engin
Araş. Gör. Didem Yılmaz
Araş. Gör. Sare Gürel
Araş. Gör. Sema Duran Baytar
Araş. Gör. Jale Aylin Çelik
Araş. Gör. Zekiye Hande Ünal
Okt. Alper Aslan

Web Yönetimi ve kitap kapak tasarımı / Webmaster:

Yrd. Doç. Dr. Fatma Akgün
Hasan Furkan Canbay
Mümin Denizli

© ULUSLARARASI BİLİMSEL ARAŞTIRMA KİTABI
Alanı: Dil ve Edebiyat
Hazırlandığı Yer: Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Her hakkı saklı olup, kitap içerisinde yer alan yazıların her türlü sorumluluğu yazarlarına aittir. İzin alınmaksızın hiçbir şekilde ve hiçbir yolla tamamen veya kısmen çoğaltılamaz, kopyalanamaz, elektronik ortamlara kaydedilemez ve kaynakça belirtilmeden alıntı yapılamaz.

Trakya Üniversitesi Yayın No: 171

ISBN : 978-975-374-191-0 (Tkm)
978-975-374-192-7 (1.c)
978-975-374-193-4 (2.c)

İLETİŞİM / CONTACT

Kitap Editörler Kurulu için

hikmetasutay@yahoo.de

balkan2016trakya@gmail.com

adreslerinden iletişim kurulabilir. / **To have a contact with organizing committee: balkan2016trakya@g.mail.com**

Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi / Trakya University Education Faculty
Kosova Yerleşkesi / Kosava Campus

22030 EDİRNE

Telefon / Telephone:

0 284 212 08 08 / 0 284 212 13 70 / 0 284 212 09 36

Faks: / Faks:
+90 284 214 62 79

Trakya Üniversitesi / Trakya University

www.trakya.edu.tr

Uluslararası Bilimsel Araştırma Kitabı Hakem, Bilim ve Değerlendirme Kurulu
Editorial and Advisory Board

Prof. Dr. Ali Gültekin	Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ali İhsan ÖBEK	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Ana Dimova	Konstantin Preslavsky Üniversitesi / Bulgaristan
Prof. Dr. Arber Çeliku	Tetovo Devlet Üniversitesi / Makedonya
Prof. Dr. Asalet Erten	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Daniela Stoytcheva	St. Kliment Ohridski Üniversitesi / Bulgaristan
Prof. Dr. Gülçin Alpöge	Boğaziçi Üniversitesi
Prof. Dr. Hikmet Asutay	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail Kaya	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Kseanela Sotirofski	Aleksander Moisiu Durres Universitesi-Arnavutluk
Prof. Dr. Lulzim Aliu	Makedonya
Prof. Dr. Mahmut Karakuş	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Marieta Petrova	University of Skopje / Makedonya
Prof. Dr. Medine Sivri	Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mirjana Teodosijević	Belgrad Üniversitesi / Sırbistan
Prof. Dr. Muharrem Tosun	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Mübeccel Gönen	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Nazan Erkmen	Doğuş Üniversitesi
Prof. Dr. Nazire Akbulut	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Nevide Akpınar Dellal	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Nilüfer Kuruyazıcı	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Nilüfer Tapan	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Nuran Özyer	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Sedat Sever	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin Dilidüzgün	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Snejana Boitscheva	Konstantin Preslavsky Üniversitesi / Bulgaristan
Prof. Dr. Suad Becirovic	Novi Pazar Universitesi Rektörü / Sırbıstan
Prof. Dr. Şener Bağ	Namık Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Turgay Kurultay	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Yaşar Şenler	Namık Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Yeşim Fazlıoğlu	Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Azra Abadžić-Navaey	Zagreb Üniversitesi / Hırvatistan
Doç. Dr. Beyhan Kanter	Mardin Artuklu Üniversitesi
Doç.Dr. Mukadder Seyhan Yücel	Trakya Üniversitesi
Doç.Dr. Emine Ahmetoğlu	Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Ersel Kayaoğlu	İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Fahri Temizyürek	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. İbrahim Kıbrıs	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç.Dr. İbrahim Coşkun	Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Nalan Kızıltan	19 Mayıs Üniversitesi
Doç. Dr. Necdet Neydim	İstanbul Üniversitesi
Doç.Dr. Oğuzhan Durmuş	Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Rumyana Todorova	Konstantin Preslavsky Üniversitesi / Bulgaristan
Doç. Dr. Vefa Taşdelen	Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Yüksel Topaloğlu	Trakya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Abdulah Arslan	Erzincan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Atıf Akgün	Düzce Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Burcu Tümer Öztürk	Kastamonu Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Damir Matanovic	Josip Juraj Strossmayer Üniversitesi / Hırvatistan
Yrd. Doç. Dr. Esat Can	Trakya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hayrettin Parlakyıldız	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Muharrem Özden	Trakya Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Meral Kaya	Broklyn College, CUNY / New York
Yrd. Doç. Dr. Nazlı Rânâ Gürel	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Neslihan Karakuş	Yıldız Teknik Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan Yılmaz	Erzincan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Rahman Akalın	Trakya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Tacettin Şimşek	Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yasin Mahmut Yakar	Erzincan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yıldız Aydın	Namık Kemal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Zeki Gürel	Gazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Zülfiye Gül Ercan	Trakya Üniversitesi
Dr. Agnieszka Sochal	Varşova Üniversitesi, Polonya
Dr. Amina Şilyak Jesenkoviç	Saraybosna Şarkiyat Enstitüsü / Saraybosna
Dr. Ergin Jable	Priştina Üniversitesi / Kosova
Dr. Eva Csáki	Peter Pazmany Katolik Üniversitesi / Macaristan
Dr. Fatih Erdoğan	İstanbul
Dr. Ion Lihaciu	Iasi (Yaş) Üniversitesi, Romanya
Dr. Müren Beykan	
Dr. Neli Miteva	Konstantin Preslavsky Üniversitesi / Bulgaristan
İsa Sülçevsi	Priştina Üniversitesi / Kosova
Zeynel Beksaç	Kosova

İçindekiler:

Takdim

Kongre Sonuç Raporu

Sunuş: Kitap Hakkında

Önsözler

1. Çocuk Edebiyatı / Child Literature

1. 1. Çocuk Edebiyatı Bilimi / *Science of Child and Youth Literature*

1. 2. Çocuk Edebiyatında Dil, Yapı ve Biçim İncelemeleri / *Analysis of Language, Structure and Form in Child Literature*

1. 3. Çocuk Edebiyatı Tarihi / *History of Child Literature*

1. 4. Çocuk Edebiyatında İdeoloji ve Yaklaşımlar / *Ideology and Approaches in Child Literature*

1. 5. Çocuk Edebiyatı Sosyolojisi / *Sociology of Child Literature*

1. 6. Çocuk Edebiyatı Yazar, Şair ve Çizerleri / *Writers and Poets of Child Literature*

1. 7. Çeviri Çocuk Edebiyatı / *Translation of Child Literature*

1.8. Çocuk Edebiyatı Yayıncılığı / *Publishing of Children's Literature*

1.9. Çocuk Edebiyatı Türleri / *Genres of Child Literature*

2. Okul Öncesi Çocuk Edebiyatı / / Preschool Education Child Literature

3. Resimli Kitaplar / Picture Books

3.1. Resimli Kitap İncelemeleri / *Analysis of Picture Books*

3.2. Çizgi Roman / *Comic Books*

4. Çocuk Edebiyatı ve Yeni Medyalar / Child literature and New Media

4. 1. Çocuk Dergileri / *Child Magazine*

4.2. Çocuk Medyası / *Media for Children*

4.2.1.Çizgi Film-Animasyon Çocuk Kurguları / *Cartoons and Animated Films – Fiction for Children*

4.2.2.Medya Okur-Yazarlığı / *Media Literacy*

5. Yirmi birinci Yüzyılda Yeni Çocuk ve Gençlik Edebiyatı / New Child Literature after 2000

5.1. Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Paradigma Değişimi / *The Paradigm Shift in Child Literature*

6. Gençlik Edebiyatı / Adolescent Literature

6.1. Ergenlik Edebiyatı / *Literature of Youth*

6.2. Gençlik Edebiyat Bilimi / *Science in Youth Literature*

6.3. Ergenlik Kitaplarında Dil, Yapı ve Biçim İncelemeleri / *Analysis of Language, Structure and Form in Youth Literature*

6.4. Gençlik Sosyolojisi */ Sociology of Youth Literature*

6.5. Sorun Odaklı Ergenlik Edebiyatı / *Problem-oriented Adolescent Literature*

6.6. Gençlik Kültürleri / *Youth Cultures*

6.7. Gençliğin Dili / *Youth Language*

6.8. Gençlik Sineması / *Adolescent Cinema*

7. Balkanlarda Çocuk ve Gençlik Edebiyatı / Child and Youth Literature in Balkans

7.1. Arnavutluk Çocuk ve Gençlik Edebiyatı / *Albanian Child and Youth Literature*

7.2. Bulgaristan Çocuk ve Gençlik Edebiyatı / *Bulgarian Child and Youth Literature*

7.3. Makedonya Çocuk ve Gençlik Edebiyatı / *Macedonian Child and Youth Literature*

7.4. Romanya Çocuk ve Gençlik Edebiyatı / *Romanian Child and Youth Literature*

7.5. Yunanistan Çocuk ve Gençlik Edebiyatı / *Greek Child and Youth Literature*

7.6. Balkanlarda Türkçe Yazılan Çocuk ve Gençlik Edebiyatı / *Turkish Child and Youth Literature in the Balkans*

8. Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Çokkültürlülük / Multiculturalism in Child and Youth Literature

8.1. Balkan Çokkültürlülüğünde Çocuk ve Gençlik Kavramları / *Child and Youth Literature in the Balkans*

9. Çocuk ve Gençlik Edebiyatı ile Eğitim İlişkisi / Relation between Child and Adolescent Literature and Education

9.1. Eğitimde Çocuk ve Gençlik Edebiyatı / *Child and Youth Literature in Education*

9.2. Çocuk ve Gençlik Edebiyatı ile Değerler Eğitimi / *Education of Values with Child and Youth Literature*

9.3. Okul Öncesi Eğitim */ Preschool Education*

9.4. Anadil Eğitiminde Çocuk ve Gençlik Edebiyatı / *Child and Adolescent Literature in Mother Tongue Education*

9.4.1. Türkçe Öğretiminde Çocuk ve Gençlik Edebiyatı / *Child and youth Literature in Turkish Language Teaching*

9.4.2. Edebiyat Eğitiminde Çocuk ve Gençlik Metinleri / *Child and Adolescent Literature in Literature Education*

9.5. Yabancı Diller Eğitimi /*Foreign Languages Education*

9.6. Erken Yabancı Dil Eğitimi / *Early Foreign Language Learning*

9.7. Çocuk,Gençlik ve Eğitim / *Children- Youth and Education*

10. Okuma Araştırmaları Açısından Çocuk ve Gençlik Edebiyatı / Child and Adolescent Literature in terms of Reading Habits

10.1. Okuma Kültürü / *Reading Culture*

10.2. Çocuk ve Gençlik Edebiyatının Okuma Edimindeki İşlevi / *The Function of Child and Youth Literature in reading acquisition*

11. Çocuk ve Göç / Child and Migration

11.1. Göçmen Çocuk / *Child and Migration*

11.2. Göç ve Eğitim /*Migration and Educatio*

Güleser KORKMAZER*

İkinci Yabancı Dil Olarak Almanca Öğrenme Sürecinde Ortaya Çıkan Sorunlar

Resultıng Problems in Learnıng Foreıgn Language Process of German as a Second Foreıgn Language

1.Giriş

Bu araştırma ile 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında, Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Almanca Hazırlık Biriminde dil öğrenen öğrencilerin, hedef dili öğrenme sürecinde yaşadığı sorunların tespit edilmesi amaçlanmıştır. Zira Almanca, araştırma gurubunun İlkokul, Ortaokul ve Lise eğitiminde öğrendiği birinci yabancı dil olan İngilizceden sonra, ikinci yabancı dil olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla, Hufeisen'nın da (2001:649) belirttiği gibi, ikinci yabancı dil öğrenme süreci birinciye kıyasla daha karmaşıktır. Zira bu süreçte öğrenci, ikinci yabancı dili hem ana dilden hem de birinci yabancı dilden edindiği bilgilerin üzerine inşa etmektedir. Bu çerçeveden bakıldığında, Almanca öğrenme sürecinin de kendine has sorunları olduğu düşüncesi yadsınamaz bir gerçektir. Söz konusu olan sorunların saptanması için araştırmacı tarafından, öğrenme ve uygulama koşulları göz önüne alınarak, objektif bir bakış açısıyla hazırlanan açık uçlu anket soruları, Trakya Üniversitesi YDYO Almanca Hazırlık Birimindeki öğrencilere uygulanmıştır. Ayrıca, konuyla ilgili olarak Öğretim Elemanlarının da görüş ve düşünceleri değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular ve saptamalar bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır.

2.Yöntem

İlgili araştırma, diğer yöntemlere kıyasla "farklı nitelikte ve derinlikte veri sağlayan bir araştırma tekniği" olan görüşme tekniğine dayalı olarak yapılmıştır (bkz. Türnüklü 2000,s.544). Zira görüşme tekniği, Cohen ve Manion'un da (1994:271) vurguladığı gibi, araştırmacı ile denek grup arasında geçen kontrollü ve amaçlı sözel iletişim biçimi olup, nitel verilerin elde edilmesini sağlamaktadır. Ayrıca, görüşme tekniğiyle elde edilen bilgilerin sistematik ve karşılaştırılabilir olması için, araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış dokuz anket sorusu hazırlanmıştır ve bu sorular görüşme tekniği çerçevesinde, 23 kişilik bir sınıfta önce pilot uygulama olarak yapılmıştır. Pilot uygulamanın ardından yapılan değerlendirme neticesinde, iç tutarlılığı düşürdüğü tespit edilen iki sorunun iptal edilerek anketten çıkarılması uygun görülmüştür. Tüm bu çalışmaların ardından anket, yeniden düzenlenerek son halini almıştır.

2.1. Çalışma Grubu

2.1.1. Çalışma Grubunun Özellikleri

Araştırma grubu, 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılının bahar döneminde, Trakya Üniversitesi YDYO Almanca Hazırlık Biriminde öğrenim gören 20 öğrenciden oluşmaktadır. Bu öğrencilerden 10'u Edebiyat Fakültesi Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümüne; diğer 10 öğrenci ise Eğitim Fakültesi Almanca Öğretmenliği Bölümüne kayıtlıdır. Her iki Bölümün

* Öğr. Gör. Trakya Üniversitesi YDYO Almanca Eğitimi Hazırlık Birimi, Ayşekadın Yerleşkesi Edirne/Türkiye

öğrencileri de araştırmanın yapıldığı sırada A2 düzeyinde Almanca dil bilgisine sahiptir. Üstelik her iki gruba da aynı Öğretim Elemanları; benzer yöntemlerle, aynı ders araç ve gereçlerini kullanarak ders vermektedir. Ayrıca, her iki grubu oluşturan öğrenciler ilgili Fakültelere LYS-İngilizce Dil Puanları ile yerleşmişlerdir. Başka bir ifadeyle; İngilizceden aldıkları puanlarla T.Ü. Almanca bölümlerine kayıt yaptırdıkları görülmektedir. Tüm bu ayrıntılar göz önünde bulundurulduğunda, denek grup homojen bir yapı sergilemektedir.

2.1.2. Veri Toplama Araçları

Yarı yapılandırılmış ve açık uçlu yedi sorudan oluşan anket uygulaması tarafsızlık ilkesi çerçevesinde; sınıf ortamında aynı günde farklı saatlerde yapılmış ve yirmişer dakika sürmüştür. Uygulamaya katılan öğrencilere; "Öğrencisi olduğunuz Almanca Bölümünü isteyerek mi seçtiniz ?", "Almanca derslerinde hangi sözlük türünü tercih ediyorsunuz? ", "Almanca dersinde düzenli olarak defter tutuyor musunuz? ", "Türkçe veya İngilizce dillerinden hangisi ile karşılaştırarak Almanca öğrenmeyi tercih ediyorsunuz? ", " Size göre ders dili tamamen Almanca mı yoksa Almanca-Türkçe karışık mı olmalıdır? ", " Yaratıcı becerileri kapsayan Yazma ve Konuşma derslerinde sorun yaşıyor musunuz? " ve "Alıcı Becerileri kapsayan Okuma ve Duyma derslerinde sorun yaşıyor musunuz? ", şeklinde açık uçlu yedi soru sorulmuştur ve her cevaptan sonra "Neden?" sorusu yöneltilmiştir. Bu uygulama sonrasında değerlendirilmek üzere öğrencilerden, uygulama esnasında kendilerine yöneltilen sorulara verdikleri cevapları gerekçesiyle birlikte not etmeleri istenmiştir. Her görüş ve düşünceye saygı duyulacağı, verdikleri yanıtların not ile değerlendirilmeyeceği ve de kişisel bilgilerinin bu çalışmada kullanılmayacağı denek gruplara bildirilmiştir. Dolayısıyla açıklamalarında, öğrencilerin dürüst ve içten oldukları varsayılmıştır.

2.1.3. Veri Analizi

Verilerin analizinde, bir nitel veri analizi yöntemi olan içerik analizi kullanılmıştır. Öğrencilerin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar araştırmacı tarafından; Miles ve Huberman'ın (1984:23) "verilerin analizi, ham verinin önemli kısımlarının seçimi, belirli noktalara odaklaşma, basitleştirme, özetleme ve dönüştürme " gibi ilkeleri göz önünde bulundurularak, belirli kategoriler altında toplanmıştır (bkz. Kılıç 2012,s.3). Akabinde, oluşturulan bu kategorilerin kodlama tutarlılığına bakılarak, uyuşum yüzdesi hesaplanmıştır. Uyuşum yüzdesi hesaplamada P=(Na x 100)/(Na + Nd) (P: uyuşum yüzdesi, Na: uyuşum miktarı, Nd: uyuşmazlık miktarı) eşitliği kullanılmıştır (Türnüklü, 2000). Bu hesaplama neticesinde uyuşum yüzdesi %73 olarak bulunmuştur. Güvenirlik hesaplamasındaki uyuşum yüzdesi %70 olduğunda güvenirlik yüzdesine ulaşılmış kabul edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006; akt: Kıranlı, 2010). Dolayısıyla bulunan bu değer, ilgili araştırmanın güvenilir olarak kabul edilebileceğinin somut bir göstergesidir (bkz. Kılıç, 2012). Bu işlemlerin ardından, belirli kategoriler altında toplanan öğrenci yanıtlarının ifade edilme sıklığı (frekans) ve ifade edilme yüzdeleri (%) hesaplanmıştır. Elde edilen verilerin analizi esnasında, denek gruplar arasında herhangi bir karşılaştırma yapılması düşünülmemiştir. Zira daha önceden de belirtildiği gibi denek grup birçok açıdan homojen bir yapıya sahiptir. Dolayısıyla, denek grup bir bütün olarak değerlendirilmiştir.

3.Bulgular

Uygulamada sorulan sorulara göre, öğrencilerin cevaplarından oluşturulan kategori kümeleri, frekans ve yüzdeleri ile birlikte Tablo 1-7'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Birinci Soruya Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Frekans Dağılımları

Öğrencisi olduğunuz Almanca Bölümünü isteyerek mi seçtiniz? Neden?	İfade edilme sıklığı (f)	İfade edilme yüzdesi (%)

Evet, çünkü Almancayı seviyorum.	9	45
Evet, çünkü ikinci bir yabancı dil öğrenmek istedim.	5	25
Hayır, çünkü diğer bölümlere LYS puanım yetmedi.	6	30
Toplam	**20**	**100**

Verilerden anlaşıldığı üzere; öğrencilerin %45'i Almancayı sevdiği için bu bölümü tercih ettiğini, %25'i -birinci yabancı dil olan İngilizcenin ardından- ikinci bir yabancı dil öğrenmek istedikleri için Almanca Bölümünü seçtiğini açıklarken, %30'u ise başka bölümlere LYS puanları yetmediğinden, Almanca Bölümünde okumaya mecbur edildiklerini ifade etmektedirler. Dolayısıyla, tabloda %30 ile gösterilen isteksiz öğrenciler YGS sınavına tekrar girmeyi düşündüklerini dile getirmekle beraber ders esnasında da -*Almanca öğrenmeye karşı*- ilgisiz bir tavır sergiledikleri dikkatlerden kaçmamaktadır. Kendi deyimleri ile "*sistem kurbanı"* olan bu ilgisiz öğrencilerin; "*bilişsel, duyuşsal* ve *davranışsal*[1]*"* açıdan Almanca Bölümünde okumaya hazır olmadıkları ya da olamadıkları net bir şekilde görülmektedir.

Tablo 2: İkinci Soruya Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Frekans Dağılımları

Almanca derslerinde hangi sözlük türünü tercih ediyorsunuz? Neden?	**İfade edilme sıklığı (f)**	**İfade edilme yüzdesi (%)**
Online-Sözlük kullanıyorum.		
Çünkü çok pratik.	7	35
Çünkü çok hızlı.	10	50
Çünkü çok kolay.	3	15
Toplam	**20**	**100**

İkinci tablo, öğrencilerin dil öğrenme sürecinde teknolojiden yararlandıklarını somutlaştırmaktadır. Zira elektronik ya da başka bir deyişle online-sözlük, araştırma grubunun %100'ü tarafından tercih edilmektedir. Tercih nedenlerini de tabloda açıklandığı gibi "çok pratik, çok hızlı ve çok kolay" şeklinde açıklamaktadırlar. Ancak, ders esnasında "sözlük bakma" amacının dışında ve ders ile hiç ilgisi olmayan çeşitli nedenlerden dolayı da cep telefonlarını kullandıkları saptanmıştır. Oysa dikkat dağınıklığına neden olabileceği gerekçesiyle "ders esnasında başka şeylerle meşgul olunmaması[2] " derste uyulması gereken önemli ilkelerden biri olarak belleklerimizde yer edinmiştir. Zira dikkat dağınıklığı öğrenmeyi olumsuz yönde etkileyebilir.

Tablo 3: Üçüncü Soruya Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Frekans Dağılımları

Almanca dersinde düzenli defter tutuyor musunuz? Neden?	**İfade edilme sıklığı (f)**	**İfade edilme yüzdesi (%)**
Evet, çünkü yazarak daha iyi öğreniyorum.	4	20
Evet, çünkü sınavdan önce kolaylık sağlıyor.	8	40
Hayır, çünkü defter tutma alışkanlığım yok.	5	25
Hayır, çünkü not tutamıyorum.	3	15
Toplam	**20**	**100**

[1] Bilişsel (İkinci bir yabancı dil olarak Almanca öğrenmek zorunda olduğunun farkına varmak); duyuşsal (bu dile karşı ilgi duymak ve olumlu tutum sergilemek); davranışsal (bu dilde öğrenilen kalıpları yazılı ve sözlü iletişimde kullanabilme, duyduğunu ve okuduğunu anlayabilme).

[2] [Çevriç-içi: http://www.kigem.com/derslerde-basarılı-olmanın-yollari.html], Erişim tarihi:15.03.2016.

Derslerde başarılı olmanın yollarından biri "düzenli bir defter tutma alışkanlığının kazanılmasıdır."[3] Tabloya bakıldığında, öğrencilerin %60'ının bu alışkanlığa sahip olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, bu öğrenciler hedef dilde yazma becerilerini geliştirebilirler. Ancak, öğrencilerin diğer %40'ı farklı nedenlerden dolayı defter tutmadığını dile getirmektedir. Bu alışkanlıkları %40 ile ifade edilen öğrencilerin hedef dilde yazma becerilerinin gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir. Ayrıca hedef dil "Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı[4]" kapsamında; okuma, duyduğunu anlama, yazma ve konuşma becerilerini de kapsayan dört beceri bazında öğretilmeye çalışılıyor. Öğrenciler tarafından bu beceriler birbirinden farklı ve bağımsız gibi algılanıyor. Aslında söz konusu olan bu dört beceri, bir bütünün parçalarıdır ve birinin eksikliği diğerlerini de olumsuz yönde etkileyebilir.

Tablo 4: Dördüncü Soruya Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Frekans Dağılımları

Türkçe veya İngilizce dillerinden hangisi ile karşılaştırarak Almanca öğrenmeyi tercih ediyorsunuz? Neden?	**İfade edilme sıklığı (f)**	**İfade edilme yüzdesi (%)**
Anadilim Türkçe olduğu için Türkçe ile karşılaştırıyorum.	6	30
Dil yapıları benzediği için İngilizce ile karşılaştırıyorum.	14	70
Toplam	**20**	**100**

Verilerin net bir şekilde gösterdiği üzere, öğrencilerin %70'i dil yapılarının benzer olması hasebiyle Almancayı daha çok İngilizce ile karşılaştırarak öğrendiklerini vurgulamaktadır. Arak'ın (2010) yapmış olduğu bir araştırma bu tespiti doğrular niteliktedir. Zira Arak da öğrencilerin İngilizceyi Türkçe ile Almanca arasında köprü dil" olarak kullandıklarına işaret etmektedir. Ancak, Almanca Bölümü öğrencileri, İngilizce dil yapısına uymayan bazı durumlarda Türkçe ile karşılaştırmayı tercih ettiklerini dile getirmektedirler. Bu açıklamalara karşın, bir yabancı dilin sadece yapılardan ibaret olmadığının vurgulanması gerekmektedir. Söz konusu olan yapılar, kelimelerden ve kelimeler de dilin en küçük yapı taşı olan harflerden oluşmaktadır. Bu bağlamda öğrenciler; ilk kez duydukları veya okudukları Almanca kelimeleri önce anadilleri olan Türkçe ile ve dil yapılarını ise benzerliğinden dolayı önce İngilizce ile karşılaştırarak öğrendiklerini göz ardı etmektedirler. Dolayısıyla, Türkçe'nin gölgesinde İngilizce ile karşılaştırarak Almanca öğrenmekte oldukları varsayımı ağırlık kazanmaktadır.

Tablo 5: Beşinci Soruya Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Frekans Dağılımları

Size göre ders dili nasıl olmalıdır? Tamamen Almanca mı yoksa Almanca-Türkçe karışık mı? Neden?	**İfade edilme sıklığı (f)**	**İfade edilme yüzdesi (%)**
Almanca-Türkçe karışık olmalı. Çünkü daha iyi anlaşılıyor.	15	75
Tamamen Almanca olmalı. Çünkü duyduğunu anlama becerimiz gelişiyor.	5	25
Toplam	**20**	**100**

Tablodan da anlaşılacağı gibi, Üniversite hazırlık sınıflarında Almanca öğrenen ve denek grubu oluşturan öğrencilerin %25'i ders dilinin tamamen hedef dilde olması gerektiğini vurgulayarak, böylece duyduğunu anlama becerilerinin de gelişeceğini savunmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %75'i ise; dersi daha iyi anladıkları gerekçesiyle, derslerde anadilin de kullanılmasını istemektedir. Bu çerçeveden bakıldığında

[3] [Çevrim-içi: http://www.kigem.com/derslerde-basarılı-olmanın-yollari.html], Erişim tarihi:16.03.2016.
[4] [Çevrim-içi: http://adp.meb.gov.tr/nedir.php], Erişim tarihi:20.03.2016.

araştırmamız, Şavlı ve Kalafat'ın (2014) tespitiyle örtüşmektedir. Zira Şavlı ve Kalafat, Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fransızca Öğretmenliği Anabilim dalında öğrenim gören 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileriyle benzer bir çalışma yapmış ve yabancı dil seviyesi yükseldikçe Fransızca derslerinde anadile olan ihtiyacın da azaldığını tespit etmişlerdir. Buradan hareketle; yabancı dil düzeyi A1- B1 olan öğrenciler için anadil, cankurtaran görevi üstlenmektedir diyebiliriz. Ayrıca, denek grubumuzun araştırma esnasındaki Almanca seviyesinin A2 olduğu da göz ardı edilmemelidir.

Tablo 6: Altıncı Soruya Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Frekans Dağılımları

Yaratıcı becerileri kapsayan Yazma ve Konuşma derslerinde sorun yaşıyor musunuz? Neden?	**İfade edilme sıklığı (f)**	**İfade edilme yüzdesi (%)**
Evet, yazmada sorun yaşıyorum. Çünkü kelime bilgim yeterli değil.	10	50
Evet, konuşmada sorun yaşıyorum. Çünkü gramer ve kelime bilgim yeterli değil.	8	40
Evet, konuşmada düşünme süresi kısa olduğu için çok hata yapıyorum.	2	10
Toplam	**20**	**100**

Bu tablonun da işaret ettiği üzere öğrencilerin %50'si hedef dilde kelime bilgilerinin eksikliği nedeniyle yazma dersinde; %40'ı eksik gramer ve kelime bilgilerinden dolayı konuşma dersinde, %10'u ise sürenin kısa olması hasebiyle yine konuşma dersinde sorun yaşadığını ifade etmektedir. Bir dili öğrenme; önce o dildeki kelimeleri öğrenmeyle başlar varsayımından yola çıkıldığında araştırmaya katılan öğrencilerin yarısı, Almanca dil düzeyleri bakımından, kelime bilgisinde eksiklik olduğunu itiraf etmektedir. Öğrenciler ek olarak; hedef dilde gramer ve kelime bilgisindeki eksikliğin düzenli konu tekrarı yapmadıklarından kaynaklandığını sözlerine eklemektedir. Kelime bilgisini geliştirmek için öğrencilere, dönemin başında küçük bir kelime defteri kullanmaları veya kelime kartları yazmaları tavsiye edişmiş olmasına rağmen, bu tavsiyenin çok az sayıda öğrenci tarafından dikkate alındığı gözlemlenmiştir. Almanca öğrenmeyi olumsuz yönde etkileyen bu tutum ve davranışların en önemli gerekçesi olarak birinci tabloda %30 ile gösterilen öğrenci gurubu düşünülebilir. Zira söz konusu olan grup, Almanca Bölümünü; LYS puanlarından dolayı mecburen seçtiklerini ve ilk fırsatta farklı bir bölümde okumak için YGS'ye tekrar girmek istediklerini ifade etmişlerdir. Dolayısıyla, bu öğrencilerdeki isteksizliğin ya da düşük performansın diğer öğrencileri de olumsuz yönde etkilediği varsayımı ağırlık kazanmaktadır.

Tablo 7: Yedinci Soruya Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Frekans Dağılımları

Alıcı becerileri kapsayan Okuma ve Duyma derslerinde sorun yaşıyor musunuz? Neden?	**İfade edilme sıklığı (f)**	**İfade edilme yüzdesi (%)**
Evet, telaffuzum nedeniyle okumada sıkıntı yaşıyorum.	3	15
Evet, kelime eksikliğinden dolayı okuduğumu anlamıyorum.	3	15
Hayır, anahtar kelimeleri yakalayınca okuduğumu anlamada sıkıntı yaşamıyorum.	4	20
Evet, duyma metinleri çok hızlı ilerliyor ve aksan kullanıyorlar.	10	50
Toplam	**20**	**100**

Verilerden anlaşılacağı gibi; öğrencilerin %15'i kötü Almanca telaffuzu, diğer %15'i kelime eksikliği nedeniyle okuma dersinde sorun yaşadığını ifade ederken; %20'si ise, Almanca metinde geçen anahtar kelimeleri yakaladığı zaman okumada sıkıntı yaşamadığını vurgulamaktadır. Öğrencilerin %50'si de duyduğunu anlama dersindeki dinleme metinlerinin çok hızlı ilerlediğini ve metinlerde aksanlı konuşulduğunu dolayısıyla da sorun yaşadıklarını dile getirmektedir. Ancak öğrencilere; dinlediğini anlama becerisini geliştirmek için okul

dışında da " Almanca film ve haberleri izlemek" gibi çeşitli etkinliklerin tavsiye edilmiş olmasına karşın, bu tavsiyeleri dikkate alan öğrenci sayısının çok az oluşu gözlerden kaçmamıştır.

İlgili araştırmanın yapıldığı hazırlık sınıflarında ders veren üç öğretim elemanı ile farklı zamanlarda görüşülmüş ve öğrencilerin Almanca öğrenme sürecinde, öğrenmeyi olumsuz yönde etkileyen tutum ve davranışları hususunda düşünceleri sorulmuştur. Buna göre alınan cevaplar şu şekilde karşımıza çıkmaktadır:

> 1.Öğretim Elemanı*: Öğrenciler düzenli olarak konu tekrarı yapmadıkları için sorun yaşanıyor. Kelime defteri tutmuyorlar, alıştırmalı gramer kitabı kullanmıyorlar. Gerçekten bunları yapan öğrenci sayısı oldukça azdır. Pahalı olduğu gerekçesiyle basılı sözlük almayıp, bunun yerine elektronik sözlüğü tercih ediyorlar. Dolayısıyla, ders esnasında "online-sözlük bakma" bahanesiyle cep telefonu kullanıyorlar. Ayrıca, yapılan uyarılara rağmen cep telefonu, derste farklı amaçlar için de kullanılıyor.*
>
> 2.Öğretim Elemanı: *Konular okul dışında tekrar edilmiyor, ödevler istenilen zamanda ve nitelikte yapılmıyor. Ödevler ders kitabından verilirse hiç dikkate alınmıyor. Yabancı dilin önemini henüz kavrayamamış bazı öğrenciler, "Almanca öğrensem ne olur öğrenmesem ne olur" düşüncesiyle derse geliyor. Dolayısıyla bu sorunlar ortaya çıkıyor.*
>
> 3.Öğretim Elemanı: *Öncelikle öğrenciler, ikinci yabancı dil öğrendiklerinin farkına varmalı ve ona göre davranmalıdır. Düzenli konu tekrarı yapılmalı, kelime öğrenmek için kelime defteri tutulmalı veya kelime kartları hazırlanmalıdır. Bunları demode bulan öğrenciler, internetten de faydalanabilirler. Ders esnasında öğrenilen yeni yapıların yeri geldiğinde ders dışında da kullanılmaları gerekir. Örneğin, öğrenci ders aralarında "Saat kaç?" ya da "Okuldan sonra ne yapıyorsun?" yerine "Wie spät ist es? Was machst du nach der Schule?" diye sorabilmelidir. Bu ve benzeri kalıplar öğrenciler arasında okul dışında da kullanılmalıdır. Tüm öğrenilenler güncel hayatta kullanılmadığı için, başka bir deyişle; okul ortamına hapsedildiği için sorun yaşanıyor. Bu durumda öğrenciler ister istemez alan-bağımlı (feldabhängig) oluyor. Başka bir ifadeyle: Almanca öğrenme ve öğrenilenleri pekiştirme sadece derslerde yapılıyor ve maalesef güncel hayata aktarılamıyor.*

4.Tartışma ve Sonuç

Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Alman Dili Eğitimi Hazırlık Biriminde dil eğitimi alan öğrencilerden yirmisi ile yapılan bir anket çalışması bu araştırma çerçevesinde incelenmiştir. Görüşme tekniğine dayalı, yarı yapılandırılmış açık uçlu yedi sorudan oluşan anketin uygulanmasının ardından elde edilen veriler neticesinde; öğrencilerin %30'u hâlen kayıtlı oldukları Almanca bölümlerine LYS-Puanlarının düşüklüğü nedeniyle yerleştirildiklerini ve ilk fırsatta bir kez daha Üniversite sınavına girmek ve şanslarını denemek istediklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca, öğrencilerin tamamının çok pratik olduğu gerekçesiyle online-sözlük kullanmayı tercih ettikleri saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %40'ının derslerde düzenli olarak defter tutmadığı; %70'inin dil yapılarındaki benzerlik nedeniyle Almancayı İngilizce ile karşılaştırarak öğrendiği; %75'inin daha iyi anladıkları gerekçesiyle ders dilinin Almanca-Türkçe karışık olmasını tercih ettikleri tespit edilmiştir. Denek grubu oluşturan öğrencilerin %50'sinin yazma becerilerinde kelime eksikliği nedeniyle, % 40'ının gramer ve kelime bilgilerindeki eksiklik nedeniyle ve diğer %10'unun ise konuşma süresinde zamanın kısa oluşu nedeniyle sorun yaşadığı belirlenmiştir. Okuma becerilerinde telaffuz sorunu yaşadığını ifade eden öğrenci sayısı %15; kelime eksikliği nedeniyle okuduğunu anlamada sıkıntı yaşayan öğrenci sayısı da yine %15 olarak tespit edilmiştir. Okuma metinlerinde yer alan anahtar kelimeleri yakaladığı zaman sorun yaşamayan öğrenci sayısı %20 olarak karşımıza çıkarken; duyma metinlerini, çok hızlı olduğu

ve metinlerde aksanlı konuşulduğu gerekçesiyle anlamadığını söyleyen öğrenciler ise %50 olarak belirlenmiştir.

Almanca öğrenme sürecinde ortaya çıkan sorunlar öğretim elemanlarına da sorulmuş ve konuya farklı bir bakış açısından yaklaşılmıştır. Öğretim elemanlarına göre "*sistem kurbanı*" olduğunu dile getiren öğrenciler, ders esnasında ders dışı olumsuz tutum ve davranışlar sergilemekle beraber dersin akışını da olumsuz yönde değiştirebilmektedirler. Defalarca tavsiye edilmesine karşın, öğrenci tarafından düzenli konu tekrarı yapılmadığı ve sistemli bir kelime öğrenme stratejisi uygulanmadığı için gramer ve kelime bilgisinde sıkıntı yaşanabileceği ifade edilmiştir. Konuları pekiştirmek için verilen ödevlere gereken ilginin gösterilmediğini, öğrenilen Almanca dilsel yapıların sınıf ortamına hapsedildiğinden, başka bir deyişle; güncel hayatta kullanılmadığından sorunlar yaşandığını dile getirmişlerdir. Bu sorunların çözümüne yönelik öneriler ise şu şekilde karşımıza çıkmaktadır:

- Ders esnasında cep telefonu sadece sözlük amaçlı kullanılmalıdır. Aksi takdirde, basılı sözlüğün kullanılması idare tarafından zorunlu hale getirilmelidir ve derslerde cep telefonunun kullanılması da yasaklanmalıdır.
- Tahtada yazılanların fotoğrafının çekilmesine müsaade edilmemelidir. Böylece defter tutma mecburiyeti doğacaktır.
- Ödevler zamanında yapılmalı ve teslim edilmelidir. Yapılan hatalar sonraki çalışmalarda tekrarlanmamalıdır.
- Sadece sınavlardan önce değil, düzenli ve kısa aralıklarla konular tekrar edilmelidir.
- Her gün belirli bir sayıda kelime öğrenilmeli ve bu kelimeler cümle içinde kullanılmalıdır.
- Ders esnasında öğrenilen dilsel yapılar sadece alıştırmaları yaparken değil, aynı zamanda yazma ve konuşma derslerinde de kullanılmalıdır. Böylece pekiştirme gerçekleşecektir.
- Okuma, duyma, yazma ve konuşma becerilerinin bir bütünün parçaları olduğu her fırsatta dile getirilmelidir ve bu doğrultuda öğrenci, sorun yaşadığı beceriye ağırlık vermelidir.
- Okul ortamında, ders dışında öğrencilerin ilgisini çekecek Almanca film izleme, Almanca gazete okuma, Almanca şarkı dinleme gibi çeşitli etkinlik saatleri düzenlenmelidir. Böylece kişisel bilgisayarı ve/veya internet bağlantısı olmayan öğrenciler için de fırsat eşitliği yaratılmalıdır.
- ÖSYM, Yabancı Dil Bölümlerine ilgili dilden sınav yaparak öğrenci yerleştirmelidir. Birinci Yabancı Dil İngilizce puanı ile Almanca, Fransızca gibi diğer Dil Bölümlerine öğrenci yerleştirmeyi sonlandırmalıdır. Gerekli düzenlemeler YÖK tarafından ivedilikle yapılmalıdır.

Yukarıdaki öneriler bir kaç cümle ile özetlendiğinde kısaca; Almanca öğrenen öğrencilerin, bu dili sevmeleri ve Almanca' ya daha çok vakit ayırmaları gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, öğrenci performansını arttırmaya yönelik, yine okul ortamında farklı etkinliklerin yapılabileceği ve böylece yoğun bir yabancı dil öğrenme sürecinin daha eğlenceli hale getirilebileceği ifade edilmektedir.

Kaynakça

Arak, H. (2010). "Almanca Öğreniminde ve Öğretiminde Köprü Dil İngilizceden Olumlu Transfer Örnekleri". *Uluslararası Sosyal Arastırmalar Dergisi-The Journal of International Social Research,* Volume 3 / 10 Winter 2010. [Çevrim-içi: http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt3/sayi10pdf/arak_huseyin1.pdf], Erişim Tarihi: 05.04.2016.

Cohen, L., & **Manion**, L. (1994). "Research Methods in Education", (4. ed.). London: Routlenge.

Hufeisen, B. (2001). "*Deutsch als Tertiärsprache, in Deutsch als Fremd- und Zweitsprache"*: Internationales Handbuch, Band 1, Herausgegeben von Hans-Jürgen Krumm [et al.], Walter de Gruyter GmbH & Co. Kg, Berlin /New York.

Kılıç, S. D. (2012). "Lise Öğrencilerinin Performans Geliştirmeye Uygun Öğrenme Ortamı, Öğrenme Etkinlikleri

Ve Performans Ölçmeye İlişkin Görüşleri": *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. Ağustos 2012, Cilt 1, Sayı 3 ISNN:2146-9199.

Kıranlı, S. (2010). "Lise Müdürlerinin Yönetsel Davranış Biçimleri": *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* Ağustos 2010/Cilt 11, Sayı. 2.ss.229-250 [Çevrim-içi:http://efdergi.inonu.edu.tr/article/viewFile/5000004182/5000004695], Erişim tarhi:14.04.2016.

Miles, M.B., **Huberman,** A.M. (1984). "Qualitative data analysis: A source book of new methods". Beverly Hills, C.A.: Sage.

Mirici, İ. H. "Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı Ve Avrupa Dil Portfolyosu Nedir?"

[Çevrim-içi:http://adp.meb.gov.tr/nedir.php], Erişim tarihi:14.04.2016.

Şavlı, F. ve **Kalafat**, S. (2014). "Yabancı Dil Derslerinde Ana Dili Kullanımı Üzerine Öğretmen Ve Öğrenci

Görüşleri". *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,* Volume 9/3 Winter, p. 1367-1385, ANKARA-TURKEY [Çevrim-içi:Doi Number :http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6086], Erişim tarihi:10.04.2016.

Türnüklü, A. (2000). "Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma Tekniği: Görüşme".

Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi. Güz 2000, Sy. 543-559.

Yıldız, A. "Derslerde Başarılı Olmanın Yolları".[Çevrim-içi: http://www.kigem.com/derslerde-basarılı-olmanın-yollari.html], Erişim tarihi: 15.03.2016.